

SMĚRNICE PRO HODNOCENÍ PIRUET A PŘILNUTÍ KONĚ

FEI rozhodčí gen. Ghislain Fourage.

1.7.2011

Přeložila MUDr Helena Žížková

CVALOVÉ PIRUETY.

Definice: Pirueta (poloviční pirueta) je obrat o 360° (180°) provedený na dvou stopách s vnějším poloměrem délky koně a předními končetinami pohybujícími se kolem zadních. Vnitřní zadní noha opisuje co nejmenší kruh. Kůň je lehce ohnut ve směru pohybu, zůstává na přilnutí s lehkým kontaktem, klidně se otáčí dokola a zachovává nohosled a takt cvalu. Týl hlavy koně je během celého cviku nejvyšším místem.

Pozitivní body

Rytmus : rytmus má být čistý, stálý a v jasném třítaktu před, po a během piruety.

Ohnutí : ohnutí a postavení dovnitř je stejnoměrné s pružným kontaktem a s čelem lehce před kolmicí

Shromáždění: Kůň ohýbá více klouby zadních nohou , těžiště se přesune více dozadu. Sníží se záď a kůň se sám nese.

Velikost : na malém poloměru a kontrolovaná.

Provedení : na určeném místě s rovným nájezdem i výjezdem. Přesný počet skoků – celá pirueta 6 – 8, poloviční 3 -4 skoky. Vnější zadní noha má být angažována a držet stopu pod tělem koně bez jakéhokoliv vybočení ven. Vnitřní zadní a vnější přední noha nedošlapují současně.

Pirueta má být centrovaná a kůň by neměl vyskočit ven nebo stranou. Také by neměl být na malém kruhu.

V zásadě by rozhodčí měl ohodnotit celkový potenciál piruety vyvinout se v piruetu s nejvyšší kvalitou.

Hodnocení a menší chyby.

Pro nejvyšší známky 9 nebo 10 musí být pirueta provedena téměř na místě. Velikost do 1metru je přípustná , ale pirueta o větším poloměru nemůže být považována za vysoce kvalitní. Jestliže má pirueta větší poloměr než 2m, stává se pracovní piruetou a nemůžeme dát vyšší známku než 5 nebo méně, to záleží na velikosti.

Rytmus cvalového skoku může být lehce zpomalen, ale musí být zachován stejný jako ve shromážděném cvalu, cvalové skoky by neměly být těžkopádné.

Počet cvalových skoků (6-8 a 3-4) je důležitý, ale méně zkušený rozhodčí by je neměl počítat, aby se ujistil, kolik jich bylo provedeno. Ve většině případů, pokud celkový dojem z piruety je dobrý, počet skoků byl přesný. Pokud kůň jasně ukáže méně skoků, známka nemůže být vyšší než 6.

Pokud je krk koně příliš vysoko nebo s ním kůň kývá nahoru a dolů, známka nemůže být vyšší než 5. Vidíme – li tendenci k pohybu zpět, známka je 5 nebo nižší.

Rytmus v piruetě.

Pokud kůň přeskočí vzadu (do kontra), je to jasné porušení správného rytmu a nikdy nedáme vyšší známku než 4. Pokud kůň vypadne ze cvalu (do klusu nebo do kroku) na jeden cvalový skok, známka bude 4 . Je-li to na více než jeden cvalový skok, známka nebude vyšší než 3.

Když zadní nohy koně skočí jeden cvalový skok téměř nebo úplně paralelně, známka bude 5, bude-li to na více skoků, pak bude známka ještě nižší. Tyto chyby budou posuzovány přísněji, pokud je pirueta současně velká a naopak mírněji, pokud jezdec na sebe vezme riziko a piruetu udělá malou.

V piruetě se rytmus jeví jako třítakt, ačkoliv ve velmi malé piruetě je to téměř nemožné. Existuje mnoho teoretických diskuzí založených na zpomaleném pohybu při natáčení, ale to by nemělo ovlivnit hodnocení rozhodčích.

Nájezd do piruety a výjezd z piruety.

V nájezdu do piruety by měl být kůň rovný nebo lehce v pozici dovnitř plec. Pokud má kůň v nájezdu do piruety záď dovnitř, měli bychom známku snížit nejméně o jeden bod.

Pokud kůň v nájezdu vypadne ze cvalu na jeden skok a hned znova naskočí, snížíme známku o jeden bod.

Jestliže vidíme velký odpor koně, například jasně proti ruce jezdce, nebo vypadne na více cvalových skoků, snížíme známku o 2 -3 body.

Pokud pirueta nebo poloviční pirueta není úplně dokončená a výjezd z ní je proto křivý, známka nebude vyšší než 6. Jestliže pirueta je přetočená a je patrná ztráta kontroly, známka nemůže být vyšší než 4.

Kůň by měl být před piruetou zřetelně shromážděn a připraven, ale zase ne příliš dlouho, pouze 2-3 skoky (max. 4) – a stále v jasném tříaktu.

Pokud kůň v úloze StG přeskočí před rohem, zaznamenání chyby by mělo být ve známce za kontrakval a nikoliv za piruetu. Je to fér vůči jezdcovi, protože pirueta má koeficient a mohla být provedena dobře.

PIRUETY V KROKU

Principy jsou v zásadě stejné jako ve cvalových piruetách. V piruetě se kůň otáčí kolem zadě v kroku .

Je provedená buď ze středního kroku (v úlohách pro pony a mladé koně), připravená polovičními zádržemi ke zkrácení kroků a shromáždění, které vede k většímu ohýbání kloubů zadních končetin, nebo přímo ze shromážděného kroku (v úlohách pro pokročilejší).

Před ani po piruetě kůň nesmí zastavit. Krok musí být shromážděn, nikoliv zpomalen, s aktivními pravidelnými kroky v čistém čtyřaktu. Kůň by měl ukázat ochotu snížit záď. Někteří koně se tomu brání ukročením ven, křížením vnitřní zadní nohy před vnější zadní, ukročením stranou nebo i zpět. Někteří koně krácejí zeširoka vzadu nebo ztratí jasný čtyřtakt.

Hodnocení

Pokud je pirueta poněkud větší, ale správně provedená, známka může být 7. Když jezdec provede piruetu velmi malou a kvalita a přesnost je zachována, může dostat i vyšší známku. Buďte mírnější v posuzování, pokud je chyba v piruetě důsledkem kvality ježdění a kůň reaguje ochotně na špatnou pomůcku jezdce.

Pokud se kůň vzepne nebo prokáže velký odpor, známka nemůže být vyšší než 1 nebo 2. Také se může stát, že pirueta je provedena v jasném čtyřaktu, zatímco krok mezi piruetami není pravidelný. Potom piruety musí být známkovány pozitivně a body za nepravidelnost odečteme pouze ve známce za shromážděný krok.

PŘILNUTÍ A PROBLÉMY S HUBOU KONĚ

Když je kůň předveden s dobrým přilnutím, rozhodčí by měl přistupovat ke známkování velmi pozitivně, aby podpořil správné ježdění. I když jsou v úloze malé chyby, dobré přilnutí musí být zohledněno ve společné známce za Poslušnost. Naopak bezchybný test, kdy ale kůň v přilnutí jeví odpor, nebo kontakt je vynucený silou jezdce, se považuje za méně kvalitní

Problémy s přilnutím a jak je posoudit.

Pokud se objeví krev, podle současných pravidel kůň musí být okamžitě a bez diskuze vyloučen. Zdraví a pohoda koně jsou prvořadé.

Koni s otevřenou hubou by měla být snížena známka o 1 -2 v každém cviku, kdy to zpozorujeme, záleží na přísnosti posuzování. Problémy s jazykem jsou stálým ukazatelem, zda se kůň snaží vyhnout přilnutí nebo má potíže přijmout správný kontakt s udidlem.

Když je jazyk vytažený nahoru nebo přehozený přes udidlo, musíme snížit známku o 2 -3 body pokaždé, kdy to jasně vidíme. Stejně tak hodnotíme, pokud jazyk visí na stranu z huby koně, při této chybě známka za cvik nemůže být vyšší než 5. Pokud je jazyk jasně přehozen přes udidlo, nemůže být vyšší než 4.

V některých případech se objeví pouze malá část jazyka vpředu .Pokud je to jen pár mm, nevšimáme si toho. Pokud je to více, pak musíme snížit známku o 1- 2 body ve cviku, záleží na přísnosti posuzování.

Pokud je kůň krátce za kolmicí, ale jinak je poslušný a na pomůckách, tato chyba není vážná. Když je kůň delší dobu tzv. „krátký v krku“, nebo příliš nízký vpředu, pak za každý cvik provedený v tomto sestavení snížíme známku o 1 bod.(to platí i pro zastavení). Musí být hodnoceno celé provedení cviku.

Někdy je kůň korektně na kolmici, ale je jasné, že přilnutí je tvrdé, kůň není prostupný ,nebo se příliš opírá o udidlo. V takových případech se v každém cviku sníží známka nejméně o 1 bod.

Pohybování pysky není chyba a nemusíme si toho všimnout, pokud je kůň ochotný a jinak korektní.

Skřípání zuby se nepovažuje za chybu, jestliže se kůň zdá spokojený, ochotný a pění v hubě. Malé odchýlení čela koně(viděno zepředu) od kolmice znamená snížení známky o 1 bod za cvik a 2 body, pokud odchýlení je větší.

Rozhodčí by měl mít na mysli, že problémy s přilnutím mají vliv na známku za Poslušnost. Vážné problémy s plazením jazyka, nebo přehozením přes udidlo má za následek známku za Poslušnost max. 5. A naopak, pokud přilnutí je dobré, rozhodčí ve známce za Poslušnost musí být připraven jít nahoru .